

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33526
Nom: Treball social amb persones amb diversitat funcional
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Treball Social amb Persones amb Diversitat Funcional	OPTATIVA

COORDINACIÓ

BERLANGA ADELL M JESUS

RESUM

Treball Social amb Persones amb Diversitat Funcional constitueix una de les sis assignatures optatives que conformen les matèries d'optativitat en SALUT, de quart curs del grau en Treball Social. Té 4,5 ECTS i una temporalitat semestral, i s'imparteix en llengua castellana.

En el context del Grau en Treball Social, l'assignatura s'insereix en el mòdul F: Optativitat.

En coherència amb el seu caràcter formatiu, s'imparteix en el primer quadrimestre del curs per tal que siga la base teòrica per a les posteriors Pràctiques Externes II i el Treball Fi de Grau que es fan en el segon quadrimestre del quart curs i que es corresponen amb la docència especialitzada i interdisciplinària que s'ha impartit. És evident que *Treball Social amb Persones amb Diversitat Funcional* ha de tenir un fonament complementari d'altres matèries optatives i obligatòries.

L'assignatura s'estructura en sis unitats docents que, en conjunt, han de proporcionar als estudiants una especialització en els conceptes i els components teòrics de la diversitat funcional, el dèficit en el funcionament i les limitacions en l'activitat en la participació, especialment aplicats a la intervenció social en la disciplina del Treball Social, des d'una concepció que atorgue a les persones amb diversitat funcional la capacitat per prendre les seues pròpies decisions, el dret a una vida independent i a participar

activament en la vida comunitària.

La diversitat funcional té una expressió individual, però també col·lectiva o social, perquè les persones afectades necessiten ajuda d'altres. La consciència i l'acció col·lectiva per atendre aquestes persones s'ha desenvolupat històricament de manera diferenciada, cosa que ha comportat respostes també variades.

Al segle XXI la protecció social dels estats ha augmentat considerablement, i s'ha hagut d'adaptar a noves demandes i a noves prestacions (conciliació de la vida laboral, familiar i personal; la cura a les persones dependents; la igualtat de gènere). Així, s'ha concebut no com un dret laboral per als assalariats, sinó com a dret humà universal que s'ha de garantir a tots els ciutadans pel fet de ser-ho.

L'aprovació i l'entrada en vigor al gener de 2007 de la Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència, ha estat el resultat d'un llarg procés de demanda social que reclamava una regulació que protegira les persones en situació de dependència i coordinar a els distints recursos i prestacions existents al nostre país.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha requisits o recomanacions prèvies

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar estratègies d'intervenció en treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per a ajudar-los en la presa decisions fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos.

Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Aplicar tècniques i mètodes d'intervenció adaptats a necessitats socio sanitàries.

Conèixer les realitats específiques, necessitats i recursos especialitzats de l'àmbit sanitari, amb èmfasi en l'atenció sanitària especialitzada, atenció primària i altres àmbits d'especialització, com ara l'atenció a persones majors, salut mental, conduc

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Definir propostes de resolució davant situacions de risc prèvia identificació i valoració de la naturalesa d'aquest.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar projectes d'intervenció i investigació en treball social en l'àmbit sanitari.

Establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Identificar situacions de risc pròpies de l'exercici professional a través de la planificació, revisió i seguiment d'accions orientades a això.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar la informació de manera ètica i eficaç en l'aprenentatge autònom que contribuïska a la producció de nous coneixements disciplinats i a l'aplicació professional que tinga.

Valorar les necessitats i opcions possibles per a orientar una estratègia d'intervenció des del treball social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La persona amb discapacitat

En aquesta primera unitat docent es treballarà la qüestió crucial de la persona amb discapacitat com persona humana, el concepte i la terminologia utilitzada per a la seua denominació. Referències detallades als distints enfocaments, filosòfics, models i orientacions que han marcat la diversitat funcional. El Drets Humans, el dret a la diferència, als principis d'una vida independent i els preceptes ètics.

2. Tipus de discapacitat

Els diferents tipus de diversitat funcional. Física, intel·lectual, sensorial i psíquica. Les seues característiques, tipologies i classes des de diferents criteris classificatoris i de categorització. Antecedents i evolució normativa. La classificació CIDDDM i CIF de l'Organització Mundial de la Salut.

3. Contextualització de la discapacitat

Les persones amb discapacitat i l'anàlisi dels entorns, la necessitat d'una visió ampla. Evolució històrica de comportaments i actituds. Anàlisi de l'entorn a nivell mundial, europeu i espanyol. Tendències socials i perspectives de futur. Reflexions en torn al concepte de vida independent.

4. La família de la persona amb discapacitat

El cicle vital familiar. Consideracions en torn a la família, lestrés, factors d'intervenció social. Els cuidadors en l'entorn familiar. Suports socials a les persones amb discapacitat i a les seues famílies. Les organitzacions socials.

5. La intervenció des de el Treball Social

Models d'intervenció social en latència a les persones amb discapacitat. Models d'acció de Treball Social en la discapacitat. El paper dels treballadors socials en l'accés als drets i prestacions del sistema de protecció social. Principis i valors que configuren el rol professional. La dimensió ètica. El Treball Social des del tercer sector o sector solidari en matèria de discapacitat.

6. Programes, serveis i prestacions per a persones amb discapacitat

La protecció internacional. El tractament de la discapacitat en el Sistema Universal de Drets Humans. El dret eurocomunitari i el Consell d'Europa. El dret espanyol, història de l'ordenament jurídic espanyol en relació amb la discapacitat. Sistemes de protecció de les persones amb discapacitat: fiscalitat, prestacions econòmiques, salut, vivenda, inserció laboral, serveis socials, etc.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	1,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	31,00
Estudi i treball autònom	15,50
Preparació de classes	3,00
Preparació d'activitats d'avaluació	11,00

Resolució de casos pràctics	6,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia de l'ensenyament/aprenentatge de l'assignatura s'organitza entorn del grup d'activitats següents:

- Lliçó magistral participativa.
- Debats i discussions participatives.
- Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.
- Activitats pràctiques: role-playing, resolució de casos, aplicacions informàtiques, tallers, etc.
- Treball col·laboratiu en equip.
- Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.
- Realització i manteniment de blocs i pàgines web pròpies i/o externes a les plataformes de la Universitat de València.
- Tutorització individual, grupal o virtual.

AVALUACIÓ

L'assistència a les classes és un requisit indispensable. L'avaluació de l'aprenentatge dels coneixements es realitzarà a través de:

a) Avaluació contínua del treball de l'estudiantat a l'aula i fóra de l'aula a través de la participació dels/les estudiants tant en les classes, treballs en aula individuals i/o grupals, treballs fora de l'aula, com en les tutories o en les activitats complementàries. Aquest apartat no serà recuperable. El pes sobre la nota final serà del 35%.

b) La realització d'una prova escrita de resposta oberta. Aquest es realitzarà en la data fixada en el calendari d'exàmens del grau. El pes sobre la nota final serà del 45%.

c) Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amplis i complexos propis dels últims cursos que fomenten el desenvolupament de capacitats de cerca i selecció d'informació, organització o pensament crític. El pes sobre la nota final serà d'un 20%.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a

fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4). L'ús de la Intel·ligència Artificial haurà de ser molt limitat i correcte, citant sempre la font, i tenint en compte que a vegades les informació que aquest tipus d'eines ofereixen no és correcta. Un treball que abuse de la IA podrà ser sancionat, havent d'assumir totes les conseqüències que d'això es deriven, depenent de la seua gravetat.

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestedat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestedat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

BIBLIOGRAFIA

- De Lorenzo, R. (2007). Discapacidad, sistemas de protección y trabajo social. Alianza Editorial.
- Pinazo, S. (2011). Autonomía personal y dependencia. Universitat de València
- Caballer, V. (2009). Valoración de la dependencia. Pirámide.
- Rodríguez Cabrero, G., i Renes Ayala, V. (2006). La protección social de la dependencia en España. Un modelo sui generis de protección de los derechos sociales. Política y sociedad, 44 (2), 69-85.
- Fantova, F. (2000). Trabajando con las familias de personas con discapacidad. Siglo Cero: Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 31(192), 33-50.
- González Río, M. J. (1997). Metodología de la Investigación Social. Técnicas de recolección de datos. Editorial Aguaclara.
- Muyor Rodríguez, J. (2011). La (con)ciencia del Trabajo Social en la discapacidad: Hacia un modelo de intervención social basado en derechos. Documentos de Trabajo Social, 49, 9-33.
- FEAPS. (2007). Planificación centrada en la persona: experiencia de la Fundación San Francisco de Borja para personas con discapacidad intelectual. Colección FEAPS.

- Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. (n.d.). Diversitat funcional. <http://www.inclusio.gva.es/es/web/discapitados>
- Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social (n.d.). Discapacidad. <https://www.mscbs.gob.es/ssi/discapacidad/home.htm>
- Institut Nacional d'Estadística (n.d.). <https://ine.es/>.
- Reial Patronat. Centre Espanyol de Documentació sobre Discapacitat. (n.d.) <https://www.cedd.net/>
- Esteban Romaní, L., Botija Yagüe, M., y Alabau De Lera, E. (2021). Inclusión laboral y discapacidad invisible. Hacia una reflexión sobre las barreres y posibilidades del mercado laboral ordinario. El caso de las personas con fibrosis quística en España. *Revista Española de discapacidad*. 9(2), 23-43.